

Izhaja :
vsak ponedeljek in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
" pol leta 8 "
" četrt " 4 "
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 83 V Gorici, v ponedeljek 27. oktobra 1924. Leto VII.

Nefrankirano pismo se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorelj
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadrúžne tiskarne
v Gorici
Riva Piazzata št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli štev. 5.
— (prej Scuole). —

Ljudska prosveta.

Navada je, da na uvodnem mestu razpravljamo o političnih dogodkih, ki gredo čez našo domačijo. Ker moramo pri tem povedati čisto take resnice, ki oblastnike v oči bodejo, ni čuda, da posvečajo krajevna oblastva našim uvodnikom posebno pozornost in odlično zanimanje. Danes pa se hočemo izogniti nevarnosti, da bi kdo iz naših besedi koval zaklade in nas spravljaj pred sodišče. Zakaj danes ne bomo govorili o težavnem položaju našega ljudstva, ne, danes naj gre med goriške Slovence veselo oznanilo o vstajenju slovenske krščanske prosvete.

Zakaj včeraj je bil velik dan. Najmogočnejša in najbolj delavna prosvetna organizacija Slovencev je pregledovala včeraj svoje vrste. »Prosvetna zveza« je zbrala svoje po vsej deželi razsejane pionirje slovenske krščanske misli. Iz vseh krajev slovenske dežele so prihiteli v Gorico na glavno skupščino delegati krščanskih prosvetnih društev. Skoro sami vodniki kmečke mladine so prišli. Nov duh je preveval vse zorovalce. Čutili smo, da se prebuja v naši mladini novo mišljenje, ki gre kot živ plamen čez naše vasi. Krščansko prosvetno gibanje si je postavilo visoki cilj, graditi močne osebnosti, prešinjene z idejami krščanstva! Te nove, v trpljenju in radostnem premagovanju ovir ojeklenele osebnosti naj bodo sol naše zemlje, da ostane zdrava in silna, da pride kraljestvo božje h slovenskemu ljudstvu. V vse socialne edinice, v družino, v našo vas, v naše stanove, hoče prosvetno gibanje vlti tega prerajajočega duha in tako naj se poživi in vzplameni vekovita ideja krščanstva v živem, vsakdanjem delu in življenju.

Da more Prosvetna zveza vršiti to veličastno nalogo, mora biti njeno delo svobodno in neodvisno. Zato so delegatje na včerajšnji skupščini poudarjali samostojnost Prosvetne zveze in podčrtali, da so njeni cilji kulturni in da se prosvetne organizacije s politiko ne ukvarjajo. Mi pozdravljamo to stališče, ker vemo, da črpa ljudstvo najbolj krepilne in žive sile iz svoje narodne prosvete.

Kdor je čul poročila 15. okrožnih načelnikov, kdor je slišal, s kakšno resnobo in s kako živim navdušenjem so delegatje razgrinjali sliko veličastne prosvetne organizacije, ki jo želijo zgraditi v naši domačiji, — je ganjen moral vzklikniti: Ti tisoči naših v društvih zbranih fantov so moč in zdravje slovenskega ljudstva!

Skupščina, ki je trajala pet ur, je končala z veličastno manifestacijo slovenske prosvete v Gorici. V čast delegatom je goriška krščanska mladina priredila velik koncert. Stotine ljudi iz vse dežele so napolnile dvorano Trgovskega doma, da slišijo pesem naše zemlje. Ko so stale te trume sredi šumenja mlade pesmi in je šla njih misel ven na deželo, v naša društva, h ognjiščem krščanske prosvete, h kovačnicam pravih in močnih src, je zmagoslavno zavalovila v množicah silna slovenska pesem mladega naroda:

Nov rod se prebuja,
oživljen, ves mlad!

Kaj se godi po svetu?

V jugoslovanskem političnem življenju se je zvršil v zadnjih dneh velik preobrat, čigar posledic ne moremo danes niti preceniti, tako važne se nam zdijo za bodoči razvoj Jugoslavije. Štefan Radič je razbil parlamentarno večino, na kateri je slonela Davidovičeva vlada in ustvaril v teku 24 ur popolnoma nove razmere v državi. V trenutku, ko je bila borba med Pašičem in vladno večino na vrhuncu in se je zmaga začela naklanjati k Davidoviču in Korošču, je Radič razklal enotne vrste vladne večine in vničil tako vse dosedanje delo za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Ostri izpadi proti kralju.

Radiča je silno jezilo, da odločilni krogi v Belgradu ne marajo pustiti njegove stranke v vlado. To se mu je zdela velika krivica, storjena hrvatskemu narodu. Zavedal se je, da je storil on vse, kar je bilo mogoče od njega zahtevati, da pride do sporazuma s Srbi, a da so njegovo dobro voljo prevarili. Očitali so mu, da ne mara v Belgrad, on se je vdal in poslal svoje poslance v Belgrad; napadali so ga, da se vtikuje v madekonske razmere, on je popustil in rekel, da prepusti Srbom, naj oni odločajo v Makedoniji; očitali so mu, da je nasprotnik kralja, on je javno priznal monarhijo in se zavezal, da hoče z njo sporazumno delovati. Kaj hočejo še torej od njega? Povrh imajo Radič, Davidovič, Korošec in Spaho večino v parlamentu in potemtakem zakonito pravico, da vladajo v državi. Kdo jim sme to pravico odvzeti? Nihče.

Tako je mislil Radič, se neznansko ljutil in preudarjal svoj položaj. Čim bolj je preudarjal, tembolj se je jezil tudi nad Davidovičem, češ, da bi se bil moral Davidovič postaviti po robu tudi kralju.

Usodni govor Radiča.

Radič je sklical v Zagreb vse poslance svoje stranke in imel govor, v katerem je začel napadati dvor, češ da nasprotuje večini parlamenta. Mesto da bi bil Davidovič rekel kralju, da ima vlada zaupanje večine naroda in da se zato umakne le pred bajoneti, se je lepo udal. Edino notranji minister Natas Petrovič bi imel, kakor pravi Radič, pogum, da se upre. Zato ga bo hrvatski narod pri prihodnjih volitvah izvolil za poslanca na zelo odličnem mestu. »V naši državi hodijo ministri na dvor in se vračajo kot zmagovalci ali kot obsojenci. To ne gre. Nas ne morejo dobiti za absolutistično monarhijo.« Da je hrvatski narod v parlamentarni večini, bi moralo kralja le veseliti. Toda on nima dobrih svetovalcev. Ako se dosedanja politika ne spremeni, bo kraljevska hiša propadla, in sicer po krivdi Srbov. Radič je poudaril, da ga je Rusija priznala za zastopnika neodvisnega hrvatskega naroda in da bo v slučaju potrebe pomagala Hrvatom do samostojne narodne države. Ravno tako pričakuje Radič, da bosta pomagala Hrvatom Anglija in Francija.

Nepremišljena resolucija.

Po tem govoru je predložil Radič svojim poslancem resolucijo, v kateri se »najstrožje obsoja vsak poskus«, da bi kralj vplival na sklepe parlamenta in da bi se tako težišče

javnega življenja preneslo iz parlamenta na dvor. To bi bilo osebno absolutistično vladanje kralja. Kralj posebno sedaj ne sme tako postopati, ko gre za to, da pridejo trije bivši ministri Pašiča radi korupcije na zahtojno klop. V ljudstvu bi znalo to vzbuditi vtis, da stoji korupcija pod najvišjo zaščito. Radič je pripravljen sodelovati v vladi le pod pogojem, da se razpišejo *takoj* volitve.

Resolucija take vsebine je bila sprejeta od Radičevih poslancev in nato objavljena v časopisju. Vplivala je kakor strela iz jasnega in prevrgla cel položaj. Nasprotniki vladne večine so dobili v roke strašno orožje. Radič jim je podal sam dokaz, da je nevaren kralju in da je protiven državnemu edinstvu. Saj govori vendar zopet o samostojni hrvatski državi in sklicuje se pri tem zopet na pomoč tujine. Boljše ni mogel Radič pomagati Pašiču in Pribičeviću.

Strast slab svetovalec.

Položaj Davidoviča in Korošca se je s tem zelo poslabšal in skupna vlada s Hrvati je postala skoro nemogoča. Napaka Radičeva je tem bolj neodpustna, ker je spregovoril svoj govor in objavil resolucijo ravno v trenutku, ko je kralj dal Davidoviču nalogo, naj on sestavi vlado skupno z Radičem. Kralj je ravno dokazal, da želi spoštovati večino parlamenta in dati tej večini vlado v roke, ko ga je začel Radič ostro napadati. Radič ni bil s tem le krivičen, ampak tudi skrajno nepremišljen in škodljiv. Ko bi bil Radič lepo molčal in počakal, kako se dogodki razvijejo, bi bila danes Davidovič - Radič - Koroščeva vlada že sestavljena. Mesto tega se je dal zapeljati od strasti in vničil vse dosedanje delo za sporazum. Treba bo iznova zidati.

Radič uvideva svojo napako.

Ko je vlada prečitala Radičev govor in njegovo resolucijo, je brez vsakega pomišljanja izrekla svoje obžalovanje, da je do tega prišlo ter poudarila, da nosi za posledice odgovornost Radič. Danes je ni stranke v Jugoslaviji, ki bi ne obsojala lahko-mišljenega nastopa Štefana Radiča. Najznačilnejše pa je, da je Radič sam uvidel svojo napako, čim je spoznal posledice svojega govora. Sedaj dela na vso paro, da bi popravil, kar je zagrešil in podaja izjave, ki so v popolnem nasprotju s tem, kar je govoril še pred 24 urami.

Uredniku belgrajskega lista »Vreme« je izjavil, da njegov govor ni bil tako hudo mišljen, da so časopisi slabo in netočno poročali in da Radič ni hotel oslabiti in izdati svojih zavestnikov.

Radič popravlja.

Srbi časnikar je vprašal Radiča: »Ali ste pripravljani priznati vse pravice kralja in ali se obvezujete, da ne boste agitirali proti kroni?«

Radič je odgovoril:

Položaj, ki ga ima sedaj krona, more ona ne samo obdržati, marveč tudi okrepiti; vendar mora priti v ustavo, da kralj ne more zahtevati odstopa vlade, ki ima večino v parlamentu, ali da more razpustiti parlament in volivno vlado poveriti tej poslovni vladi. S tem že zgine vsak povod, a kaj še le razlog za agitacijo proti kroni.«

Radič se izjavlja torej zopet odločno za kralja in pravi, da mu niti v glavo ne pade, da bi agitiral proti kroni.

Uredniku je rekel ob zaključku, da ima zelo lepo mišljenje o kralju in dvoru.

Radič bi sodeloval celo z radikalci.

Da bi popravil veliko napako svoje najnovejše politike, je odposlal Radič dr. Krnjeviča v Belgrad, kjer bo napel vse sile, da zboljša pokvarjeni položaj. Dr. Krnjeviču je naložil, naj izjavi v imenu Hrvatske republikanske kmetijske stranke, da je pripravljena sodelovati v vladi tudi z radikalci. Izvzeti morajo biti le trije bivši radikalni ministri Loza Marković, Velizar Janković in Kojič, ker so obtoženi radi korupcije. S temi tremi in z njihovo okolico Radič ne more sodelovati, z ostalimi radikalci pa je sporazum mogoč. Ako pritegne Davidovič v svojo vlado par poštenih radikalcev, bo Radič tako vlado rad podpiral.

Kakor vidimo, je Radič v teku enega dneva prevrgel vse, kar je bil prej trdil in spremenil do dna svojo politiko do radikalcev. Postal je glede Pašičeve stranke še bolj popustljiv ko Davidovič.

Velik nauk.

Nove izjave Štefanu Radiča bodo napravile gotovo zelo čuden vtis na vso jugoslovansko javnost, kar je zelo naravno. Politik, ki spremeni v enem dnevu svojo politiko ter preklične čez noč izjave in resolucije svoje stranke, ne more uživati velikega ugleda. Radič je v dveh dneh izgubil več, kakor sta mu škodovala Pašič in Pribičević v petih letih. To se tiče njegove osebe in ugleda njegove stranke. Z državnega stališča je pa stvar drugačna. Iz izjav in protiizjav Radičeve stranke vidimo, da je šlo in gre pri tej krizi za velike stvari, država stoji pred prelomom svojega notranjepolitičnega življenja: politika hrvatskega naroda gre lahko na desno ali pa na levo. Radič je ravnotako sposoben se odločiti za politiko revolucije in republike kakor tudi za politiko monarhije in sodelovanja v vladi. Od sposobnosti in spretnosti odgovornih in odločujočih voditeljev države je odvisno, v kakšno smer se obrne politika Hrvatov. Pri tej priliki vidimo zopet, kako pravilno in široko je gledal dr. Korošec, ko je trdil, da je mogoče pridobiti Radiča tudi za državnotvorno politiko, ako nastopajo odločilni krogi potrpežljivo in pametno. Ko bi ne bila izbruhnila nepotrebna vladna kriza, bi bila država že na poti notranje ureditve in sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci bi se počasi že izvrševal.

Kako se bo rešila kriza?

Danes ne more tega nihče povedati. Zveza med Radičem in vladnimi strankami se ni pretrgala, blok obstaja na zunaj še vedno in mogoče se bo bivša vladna večina zopet organizirala. A treba bo mnogo potrpežljivosti in mnogo truda.

Kralj se ni še odločil, komu izroči vlado, ker so se razmere zelo zmešale. Velika verjenost je, da bodo razpisane volitve. O nadaljnih dogodkih bomo našim čitateljem poročali.

DNEVNE VESTI.

Koncert pevskega zbora „Mladike“.

Začetek ni bil ravno ob 4., ampak dolg četrt ure pozneje. Dvorana »Trg. doma« je bila polna kakor še ne po vojni. — Ni v navadi, da si naloži na novo nastopajoči — in niti izurjen — pevski zbor tak program kot si ga je naložil pevski zbor »Mladike« za včerajšnji koncert in ko bi ne videli in slišali izvedbe tega programa, bi ne verjeli. Hvala Bogu — mlada četa pevcev in pevk je dokazala, da je mogoče doseči z vztrajnim in požrtvovalnim delom uspehe, kakršnih nismo bili vajeni. Važno in razveseljivo je zlasti to, da smo spoznati v zboru in zborovodju činitelja, ki stremi in ima trdno voljo za pravi in resnični napredek v povski umetnosti. — Slovenci imamo — da se tako izrazim — zdravo glasbo že kakih 20 let sem in vendar je živa resnica, da je moral priti šele Srečko Kumar in ustvariti enoto, s katero je reševal večne smrti bisere naše pevske literature, čeprav smo imeli dobre pevske zborove že prej.... Brez pomisleka trdim, da je pevski zbor »Mladike« s svojim zborovodjem že danes eden med prvimi med Slovenci; ne mislim tu na mnogoštevilnost zbora, niti na čarobne, mile, junaške in druge glasove v zboru, ampak na umetniško stremljenje in udejstvovanje. Včerajšnji koncert je res odgovarjal današnjemu času in program je bil na mestu. Pevskemu zboru je želeli vsestranskega razmaha in razcvitja!

Glede izvajanja posameznih točk sledeče: »Pastirčke« je izvajal zbor dobro. »Molitev pastikov«, ki je ena izmed najlepših, a tudi težkih zborovih skladb, je bila v umetniškem oziru dobra, a zbor je bil za to pesem prešibak in žal niso prišla vsa mesta do prave veljave. Motila je tudi rahla distonacija. — Prekmurški nar. in goriska »Vetrček po zraku gre« so izzvale v občinstvu navdušenje in zbor jih je moral ponavljati. — Naravnost mojsterski in najbolje izmed vseh točk so uile podane »Ruškine sanje«. Čeprav ni ta pesem na hopsasa, jo je občinstvo navdušeno sprejelo in to je dokaz, da ima ljudstvo smisel tudi za novejšo glasbo. »Medveda z medom« smo čuli že od priznanih igl. pevskih zborov, a bolje kot topot ne.

Skladbe iz Kumarjeve zbirke »Otroških pesmi« so sila lepe in nežne, a prav tako delikatne skladbe in zbor nam jih je podal v celoti lepo. Distonaciji pri »Rožah za Marijo« so bila kriva deloma nerutinizirana mlada grla, deloma prešibko spremljanje na klavirju in prav tako tudi

G. J. Bratuž je zapel dve Adamičeva »Ciganska« pa je bila prav dobra in je prišla povsem do veljave. Če bo zbor izvajal še kedaj pesmice

iz te zbirke, bo treba že poskrbeti za boljši klavirski part, ker topot ni bilo vse v redu.

S. J. Bratuž je zapel dve Adamičevi, eno Gerbičovo ter eno Lajovičovo pesem v splošno zadovoljstvo — saj je že itak znan in splošno priljubljen pevec.

Pri klavirju je sedela skoz ves koncert gđc. Zala Vukova — mlada, nadarjena pianistka in spremljala solotočke dobro. — Materijal v zboru ni povsem dober. Na vsak način je treba zboljšati sopran, kjer prevladujejo mladi, napol otroški glasovi. — Med koncertom naj bi ostalo zagrinjalo vedno odprto; dvorana naj bo vedno razsvetljena. Okrašavanje odra lahko izpade drugičkrat. Sa.

Častiti duhovščini na znanje.

Vsled pobude od strani častite duhovščine so začele podpisane šolske sestre v svojem zavodu v Tomaju z izdelovanjem cerkvenega perila in cerkvene obleke. Kot vsak začetek tako je tudi ta združen z raznimi težkočami. V prvi vrsti za sedaj ne moremo še nuditi primernih vzorcev, vendar smo pripravljene vsak čas dajati razna pojasnila in sicer pismenim, oziroma prilično tudi ustmenim potom tako glede naročbe kakor glede cene. Pismenim potom se častiti naročniki lahko vsak čas obrnejo na vodstvo našega zavoda, ustmena pojasnila se dobe istotam. Pozneje, ko se zadeva spravi v pravi tir, se bodo sprejemala naročila tudi v Gorici. — Vodstvo zavoda šolskih sester v Tomaju.

Občni zbor K. T. D.

se bo vršil v četrtek dne 30. oktobra ob 9. uri v posvetovalnici Zadrudne tiskarne v Gorici v smislu zadrudnih pravil.

Tolminsko učiteljsko društvo

bo zborovalo dne 20. novembra t. l. ob 8h v dvorani gostilne A. Mikuža pri Sv. Luciji z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev pregledovalcev računov.
5. Volitev novega odbora.
6. Slučajnosti.

K obilni vdeležbi vljudno vabi odbor.

Cerkvena predstojništva pozor!

Cerkveno-stavbenj odsek na Srpenici je dal g. J. Erženu, urarju v Kobaridu, popraviti že dolgo časa nerabno staro uro v cerkvenem stolpu, ki sedaj že več mesecev brezhibno v splošno zadovoljnost občinarjev funkcionira. Ker je delo solidno in poceni izvršeno, se urarski mojster g. J. Eržen v Kobaridu cerkvenim predstojništvom za vsa urarska dela kar najtopleje priporoča.

Cerovščkov gospod Življenje Valentina Staniča

(Spisal: Joža Lovrenčič)

(Dalje.)

Umnejshe slovenskiga jesika, kakor sim jest, pak prosim, de bi jim dopadlo, meni ali s' svetam, ali tudi s pesmimi na roke jiti; sa kar bi se jim prav is serca sahvalil.

Vsami ljubi prijatelj! Kakor pridna buzhelza kar je dobriga, ino prepevaj hvalo nashimu nebeshkimu Ozhetu! vesel nad njegovimi lepimi stvarmi.

In se je še podpisal, nakar se je odločil in naslovil zbirko »PE,SME za Kmete ino mlade ljudi«.

Z vidnim ugodjem je nato motril svoje delo in znova prebral zbirko od prve do zadnje strani in mu je uga-jala tako, da se je smehljaj svojim opazkam pod posameznimi pesmimi, ki so se glasile »Hat prosodiphen Zuzeng«, »doch mittelmässig«, »Vieles ziemlich schlecht«, »mittelmässig« »fast mittelmässig«, »Ist unter dem Mittelmals« in podobno.

»Če to moje pisanje na kak način ostane kje in pride komu v roke po moji smrti, ko bo naš jezik in kar bo v njem napisano tekmoval z vsakim drugim, bo le vedel, da nisem bil brez okusa in da sem se prav ocenil.

Tako je opravičil svoje opazke, vzel rokopis in odšel k Petru de Valeriju, ki je bil »zef. kralj. priv. bukuv natiskovaviz« in sta bila že znanca in prijatelja, odkar mu je pred kratkim natisnil »Mets. Procepsions und andere gesänge« za šolsko mladino, ki ni imela dotlej pripravne in priročne pesmarice.

»Nove bukvice mi natisnete«, je dejal kanonik, ko je vstopil pri de Valeriju. »Pa slovenske so in več jih boste napravili, ko zadnjič onih za šolce. Po vsi deželi pojdejo te! Vežal in prodajal jih bom sam — kakor une. Tu na koncu boste še dodali »Se vdobé per V. Stanig, vikshimu zhuvaju zef. kralj. shol.« Račun pa že poravnam...«

»O gospod kanonik, saj vem, da ne utečete,« se je pošalil de Valeri in še dodal: »Vidite, prav vesel sem, da mi daste tako delo. Prvo te vrste je v

Starši in otroci.

Bivši ministrski predsednik na Angleškem Baldwin nastopa v volilni borbi kot kandidat konservativne stranke, njegov sin bo poslanec Mac Donald in pobija na shodih politiko svojega očeta. Bivši zunanji minister Kurzon je kandidat konservativcev, njegova hči nastopa na shodih proti politiki očeta. Nosi rdeč klobuk, rdečo bluzo in rdeče čevlje. »Že na zunaj naj se spozna« — je rekla« da spadam k Delavski stranki.«

Kadel Robert.

»Na pomoč, na pomoč, ker se ustrelim« — je vpil pretekli četrtek v veži neke hiše v Trstu Kadel Robert. Držal je v roki samokres in gledal razburjeno okoli. Prikazali so se orožniki: »Stoj!« — Zakaj? — vpraša Robert. — »Sem s samokresom!« — Pustite me, nimam časa, se mi mudi — »Le sem s samokresom!« — Se moram ustreliti. — »Se boste drugič, izročite samokres.« Ker ni imel orožnega lista, so ga vtaknili v zapor, mesto da bi ga lepo peljali mrtvega na pokopališče.

Zmešnjava pri oblastvih.

Občina Srpenica je hotela posekati par dreves v svojem gozdu, pa se je uprla podprefektura v Čedadu, češ da je potrebno dovoljenje vojaškega oblastva, ker veleva tako odlok o razlastitvi. — »Saj je bil vendar odlok preklican, kakor so poročali vsi listi na Primorskem.« — Bo že res, — so odgovorili v Čedadu — toda naša podprefektura ni dobila nikakega obvestila od vlade.

Kakor vidimo veljajo v Rimu eni zakoni, v Čedadu drugi. Večje zmešnjave si ni mogoče predstavljati. Kdo plača stroške? Vedno le ljudstvo.

Lep napredek.

»Ustvarili smo red in disciplino v državi, mir vlada med nami, odkar mi vladamo.« Tako trdijo fašisti ob vsaki priliki. Italijanski listi pa navajajo sledeče številke: Leta 1918 je bilo 983 umorov, leta 1923 pa jih je bilo 1835. Listi dostavljajo, da je bil fašizem v tem času na vrhuncu.

Črna milica priseže.

Tiskovni urad poroča: 150 legij, ki bodo 28. oktobra prisegle zvestobo kralju, predstavljajo sledečo oboroženo moč: Vsaka legija ima 1039 pušk, mnoge legije pa štejejo nad 4000 mož. Oborožena bramba, ki bo prisegla 28. t. m. presega 175 tisoč pušk, h katerim je treba prišteti čete drugega vpoklica, tako da znaša celokupna moč milice točno 295 tisoč mož. — »Goriška Straža« je bila obsojena radi članka »Zakaj plačujemo davke?« Ali je bravec zdaj jasno, za kaj plačujemo davke?

Z britvijo.

Volilni boj na Angleškem je zelo hud. Na shodu v mestu Lambet so se napadli konservativci in komuni-

sti. Neki delavec je potegnil britev in prerezal svojemu nasprotniku usta do ušes. Takih nasilstev na Angleškem niso bili vajeni. Delavski stranki bo to škodovalo.

V časih draginje.

Ker je draginja vedno večja, so predložili tržaški učitelji magistratu spomenico, v kateri zahtevajo 26 od sto poviška k dosedanji plači.

Obisk v ječi.

Komunistični poslanec Borin je te dni obiskal komuniste, ki so radi političnih dejanj zaprti v veliki jetnišnici v Volterri. Poslanec piše: »Stranka mi je ukazala, da obiščen enega naših nedolžnih sodrugov, ki je obsojen na 16 let ječe. Dobil sem od ravnatelja jetnišnice dovoljenje, da govorim z obsojencem. Že pelje straža našega sodruga. Ko je vstopil, je dolgo strel me vame, potem me je spoznal in poljubil. Povem mu, da mu prinašam pozdrave vseh komunistov in vsega trpečega delavstva. Obsojenca sem preje dobro poznal, sedaj pa sem ga komaj spoznal, tako izsesan in ostarej. Je 25 let ima, kaže jih pa 35. Na vratu mu je izpahnila gnojna bula, toži mi, da ni zdravil in da ga počasi zdravijo. Rad bi imel knjig, ker umira od dolgega časa. Naenkrat zastane pogovor, sodrug zamaknjeno strmi vame. Ko ga prašam, kaj mu je, mi pravi s tihim glasom:

— Ali veš, da mi je umrla ta čas mati in je nisem videl?

— Vem, dragi fant. Toda moraš ostati korajžen.

Čas odhoda je tu. Obsojenec se poslavlja in mi naroča pozdrave za vse drage, ki so v svobodi. Poljubiva se in pričnem odhajati po stopnicah. Obrnem se, da ga zadnjič pogledam, in ga uzrem kako nepremično strmi za menoj. Težka, okovana vrata jetnišnice se zaprejo za menoj, sem na cesti, kjer korakajo straže ob zidu.«

Cvet in sad v pozni jeseni.

Vrh trnovske planote, skoraj 1000 m nad morjem, se je našel in presadil ta teden grmiček smukvic ali jagod, na katerem so tri beli cvetovi in lepo rudeča jagoda. Dobro znamenje.

Vprašanja in odgovori.

1. K. A. Medana: Vprašujete, če morajo koloni plačevati obrtni in davek od razprodaje (tassa di Esercizio e rivendita).

Odgovor: Ne! Zakon izrecno določuje, da ni podvržen temu davku oni, ki obdeluje svoje zemljišče. Podvržen pa je temu davku oni, k se peča s prevzemanjem zemljišč v najem kot obrtjo, tega pa kolon ne dela. On obdeluje tujo zemljo prisiljen, ker nima svoje.

2. S. M. Rihenberg: Vprašujete, če mora kmet plačevati občinski davek od vozov, ki mu ne služijo za osebni promet, temveč samo pri njegovemu gospodarstvu.

Odgovor: Zakon jasno določuje, da se mora občinski davek na vozove plačevati samo od vozov, ki se uporabljajo za osebni promet.

Gorici. Ne spominzam se, da bi bila doslej že kaka slovenska knjiga tiskana v Gorici. Prva bova in zato Vam tudi ne bom kdovekako računil!«

»Prva bova, prva, in še lep zgled dava in pustiva potomcem, kako Slovenec in Italijan lahko združno prijateljsko delata za napredovanje naših ljudi ob Soči.«

In še sta govorila o tisku in obliki knjižnice in ko je tiskarnar obljubil, da bo v par tednih s tiskom gotov, se je kanonik poslovil in odšel. S trga pred stolnico, kjer je imel de Valeri tiskarno, se je vračal spet pod oboki v Raštelu do Travnika in jo urezal naravnost čez trg v Šolsko ulico, kjer mu je prišel nasproti gospod Janez Kerpan, prefekt latinskih šol, kar je bilo toliko kot vodja. »Direktor« je bil tiste čase vsakokratni okrajni glavar. Lepo je prefekt pozdravil kanonika, ki se je ustavil in ga poprašal:

»Kako, kako gre v šoli, zlasti z mojimi fanti?«

»Dobro, dobro, gospod kanonik; 282 jih imamo in oni, katerim dajete

hrano in jih tudi drugače podpirate in priganjate k učenju, bodo v perijokah imeli same eminence. Videli boste konec leta!«

»No potem jim pa pripravim na cente veselja! Pri obdarovanju bo dobil še vsak novo slovensko pesmarico, ki sem jo pravkar nesel v tisk.«

»Bravo, gospod kanonik, potrebno je, da skrbite tudi za slovensko berivo! Ko že ni našega jezika v sedanjih šolskih načrtih, naj se pa oprimejo iz lastnega nagiba in veselja materinski jezik! Prav jim pride! Samo, da bi imeli pri rokah še kako bukvarnico, kjer bi lahko dobili domače stvari.«

»Tudi na to mislim.« je odkril prefektu kanonik svoj načrt in še povedal, da bo čimprej skušal dobiti vse slovenske knjige, dal natisniti seznam in ga razširil in razpošlal po deželi, da bo vsak kupil in naročil, kar bi mu prijalo.

Prefekt Janez Kerpan je z veseljem poslušal navdušenega in podvzetnega kanonika in ko sta se ločila, je mislil in si govoril: »Bog daj našemu ljudstvu še dosti takih mož!«

(Dalje pride.)

Listnica Političnega društva „Edinosti“ v Gorici in K. D. Z.

1. P. F. Lané: Zakon ne dela nobene razlike med napisi na samem in v občinskih središčih. Uvedba občinskih davkov je odvisna od tozadavnega pravilnika, ki ga mora odobriti deželni upravni odbor.
2. K. I. Novavas, Šempas: Zglasite se ob priliki v tajništvu.
3. K. F. Črni Vrh: Vašo zadevo smo priporočili poslancu Besednjaku.
4. B. I. Lokavec: Zglasite se osebno v tajništvu.
5. K. I. Gorica: Pridite čimprej po svoje dokumente.
6. H. S. Idrija: Vašo izjavo je vzelo tajništvo na znanje.
7. K. I. Idrija: Izvršite čimprej, kar smo vas naprosili pismeno.

Tajništvo.

Mestne novice.

Proslava petdesetletnice

»Apostolstva molitve« v Gorici.

Družba »Apostolstva molitve« je bila ustanovljena v Gorici 6. novembra 1874. Pričujoči so bili pospešitelji preč. g. dr. Zorn, preč. g. Kodermac, preč. g. Alpi, g. Bebutani in pospešiteljice baronica M. Spaun in gospa Ana Pich. Izbrali so cerkvico »Brezmadežne« kot središče »Apostolstva« za vso škofijo ter izvolili za predsednika preč. g. dr. Zorna za obe narodnosti. — Kmalu se je družba razširila po vsej škofiji. Danes šteje »Apostolstvo molitve« po vsem svetu 80 tisoč središč z 28 milijoni udov. V Gorici, kjer »Ap. molitve« razvija svoje delovanje v petih oddelkih za odrasle, je posvetilo že 150 družin presv. srcu in zbralo pod zastavo »križarjev Evharistije« na stotine otrok. Tudi slovenski oddelek ima v cerkvi sv. Ivana vsak prvi petek zjutraj ob pol šestih svojo pobožnost. Škofijsko vodstvo »Apostolstva molitve« je sklenilo praznovati letos 50 letnico te pobožne družbe v Gorici v nedeljo 9. novembra v stolni cerkvi.

Vabljeni so vsi oddelki obojih narodnosti: Slovenci in Italijani. Zjutraj ob 6. bo imel poseben govor, o tej slavnosti preč. g. dr. Brumat, ob 8. bo skupno sv. obhajilo in popoldne ob 4. bo zopet slavnostna služba.

Socialni vestnik.

Položaj delavstva v podjetjih.

Podgora. Tvorica za tkanine se obnavlja in širi. Pri obnavljanju delih je zaposlenih nad 400 delavcev, v prvem odseku tvornice, ki že deluje, pa dela krog 250 moči. Plače so dovolj nizke in sicer: moški težaki povprečno 12 do 15 lir dnevno, ženske 8 do 12 lir dnevno. Pri delu je zaposlenih mnogo priseljencev.

Reka. V tvornici za torpede je zaposlenih okoli 260 delavcev, ki so pod nadzorstvom 11. mojstrov. Ravnateljstvo sestoji iz 14. uradnikov, 6 risarjev in 2. inženirjev. Delavstvo je slabo plačano. Mehaniki in livarji dobivajo temeljno mezdo 1.20 do 1.50 lir na uro ter 0.72 L draginjske doblade na uro. Tedenska mezda za te izšolane delavce znaša skupno 106.60 L tedensko. Modelirja (strokovno delo) plačajo po 2.80 L na uro, tedaj po 134 lir na teden. Težaki dobivajo po 71.60 lir tedenske plače. Tvorniški pazniki imajo po 120 lir na teden za 12 urno nadzorovanje. Srednja mezda znaša 105 do 115 lir na teden. Delavske plače se bodo najbrže še znižale, ker jih tlačijo tisoči brezposelnih, ki so pripravljene delati za vsako, še tako sramotno plačo. Draginja pa narašča, kruh, kava in sladkor so silno podražali. Na Reki, kamor so hodili delat v tvornice naši ljudje iz Bistriške doline, je zdaj dela malo in plače so slabe, tako da pritiska mizerija ne samo na Reko, ampak tudi na bližnje kmečke okraje.

Saline v Piranu. Pred tedni je uradna državnih salin odpustila 150 delavcev, ki so imeli po 14 lir dnevne plače. Zdaj jih je uprava na novo sprejela, znižala pa jim je plačo na 12 lir, čista plača pa. — če odštejemo prispevke za bolniško blagajno in delavski fašistovski sindikat — znaša 10.50 lir. Tako daleč je pripeljal delavstvo fašizem!

Gozdni delavci v Nemški Avstriji.

Pred vojno so cele skupine naših tesačev s Trnovske planote, z Banjske planote pa tudi iz Tolminskega hodile delat v nemške alpske dežele, ki so bogate na gozdovih, posebno na Koroško. S Koroškega nam piše nek slovenski tesač: V Avstriji je sicer mnogo tisočev delavcev brezposelnih, toda za izurjene in vztrajne tesače je dela obilo. Podjetje je nas goriške tesače prav z veseljem sprejelo. Imamo po 40—50.000 kron za kubični meter stesanega lesa, torej krog 13-16 lir za meter. Ker je les na lepem kraju že posekan, da ga je lahko obdelovati in spravljati, zasluži dober tesač po 35—40 lir dnevno. Dobro je tudi to, da je delo stalno, od pomladi do prvega snega. Inozemski delavci pa morajo dobiti po gospodarju posebno dovoljenje, da dobijo potni list in smejo nastopiti delo. Draginja je pa precej visoka, dnevno potroši delavec ob skromni hrani 8 do 10 lir dnevno.

Demonstracija rudarjev v Idriji.

V soboto opoldan ob 3/12. uro so se zbrali vsi rudarji tukajšnjega rudnika pred občinsko hišo ter protestirali proti načinu pobiranja davka za leto 1923.

Tukajšnja iztirjevalnica davkov je poslala rudarjem pozive, da naj plačajo zaostali davek, drugače se bo poslužila rubežni. In v istini je začela z rubežnijo pri mnogih rudarjih. Tem je pa tudi zavrela kri radi neznosne krivice, ki je občutno zadel vsakega posameznika. Čujte in strmite! Rudar, kateri dela 30 let, naj bi bil danes državi dolžan L 300 in še več. V hiši rudarja se nekega lepega dne pojavijo trije možje; slu-

ga iztirjevalnice in še dva druga, sami strokovnjaki-cenilci: zarubijo na primer šivalni stroj, kateri stane danes L 1000.—, a ga cenijo L 100.— v drugem slučaju omaro za obleko, katera stane L 500 za L 50.—. Ako zarubljenec ne more plačati prvega obroka L 20.— mu zarubijo omenjene predmete ne oziraje se na levo ne na desno. V takem slučaju gotovo vsakemu zavre kri in tako se je zgodilo tudi z nami rudarji. Zbrano delavstvo je zahtevalo občinskega komisarja, a njega ni hotelo biti od nikoder. Eni so rekli, da je šel v Videm, drugi je prišel ter rekel, da je bolan, tretji so pripovedovali, da se je zaklenil in ne more nihče do njega. Oblastva so se takoj pokazala malo energična, a ko so videla, da nič ne pomaga, da nihče ne odneha, so se udala v usodo. Vojaščina je bila pripravljena v soboto in nedeljo. V soboto opoldan je prikorakal en oddelek finančne straže in zvečer še en avto orožnikov, ki so neprenehoma patrolirali po mestu. V nedeljo naj bi šle deputacije na prefekturo ter povedale želje, a ljudstvo je kratkoma zavrnilo vsako deputacijo, ker je brez pomena; ljudstvo je obljubilo že sito. In res, za enkrat je vse ustavljeno: rubežen in plačevanje.

Rudniško ravnateljstvo je poklicalo dva moža, naj povesta vzrok, zakaj je delavstvo nastopilo. Mož sta povedala, da delavstvo ne more plačevati davkov, ker še z zaslužkom ne more izhajati. Rudniški komisar g. Ricci je priznal, da je v tem oziru tudi ono zakrivilo. Zaslužek pred vojno L 1.600 se danes ne more primerjati z današnjo vrednostjo denarja. Davek naj plačuje šele oni, ki zasluži letno L 8000.—

Kaj je novega na deželi?

Miren.

Pred nekaj dnevi so bili aretirani znani fašistovski priganjač Franjo Lipovž iz Mirna, ki je pred nedavnim časom streljal na svojega očeta ter še stiri domačini - vozniki, ki so pomagali prvemu odpeljati strehne plehe iz Velikih Roj na vojaškem letališču. Prodati jih je hotel »kontrabant«. Lipovž je bil v mirenem fašju ena prvih nevšečnih osebnosti in so mu oblastva vsled tega pri njegovem »delu« marsikaj prezrla. Zmenila se niso seveda nič, ko je razsiral denar po okolici. Njegovi varuhi: Bozzini in drugovi se ga očitno sramujejo in so ga popolnoma zapustili.

Slap pri Vipavi.

Vsled nepredvidnosti nekaterih občinskih mož je politična oblast razpustila naš občinski svet in nam narinila komisarijat, čegar težo čutimo že skozi pol leta. Ker imamo z upejlavo nove občinske uprave že itak preogromne stroške, — saj šteje občina komaj nad 500 duš, — je tedaj nemogoče, da bi poleg tolikih drugih davkov še nadalje plačevali občutno breme komisarijata. Po dolgem prizadevanju občinarjev je višja oblast vendarle uvidela opravičeno željo vseh občinarjev in živo potrebo po ukinjenju komisarijata, da pride občina zopet v roke domačega občinskega predstojnika. Molitve se v kratkem razpišejo. Storimo torej občinarji svojo dolžnost in izberimo si odbor, ki daje zanesljivo jamstvo za pravo delovanje.

* * *

Dne 12. t. m. smo položili k večnemu počitku truplo 84 let stare vrle ženice Ivane Kobal, r. Nabergoj. Nad 56 let je pokojna živela s svojim preostalim možem Andrejem v najlepši slogi in resnično pravi zakonski ljubezni, v prelep zgled naši »modernejši mladini, katero združi v zakon često vse prej, kot prava ljubezen. Kljub visoki starosti je pokojna dobro umešla sedanji svet ter znala veliko povedati o nekdanjih res lepih in tudi boljših starih časih. Da jo je radi njenega vzornega življenja vse ceni-

lo in spoštovalo, je pokazal pogreb, katerega se je poleg številnih sorodnikov udeležila skoro vsa vas. Prestalemu soprogu kakor sploh vsej ugledni Nabergojevi rodbini naše iskreno sožalje, blagopokojni pa svetila večna luč!

Na Lokvah

torej hočejo ustreči z modernim hotelom letoviščarjem — zlasti poleti. Na bližnji Lazni pa — v raztreseni vasi — oddaljeni 5 km in odvisni od Lokev, kamor držijo bližnjice iz Čepovana, hočejo napraviti na Travnem vrhu dirkališče za zimski šport in postaviti barake z različnim komfortom. Zato so vneti posebno hribo-lazci, ki so poprej hodili v Bohinj. »Na goro, na goro, na strme vrhë; gor kliče in miče in vabi srcë.«

Iz Brd.

Lepi jesenski dnevi zadnjih tednov naravnost kličejo na deželo. Zadnje nedeljo so me izvabili v Brda. Popoldne sem se mudil na Dobrovem, kjer so imeli domači fantje zabavo. Znanemu, nasilnemu zdravniku d'Ottone-ju ni bilo po godu, ker so fantje priredili veselico brez njega. Grozil jim je zato že v »Giornale del Friuli«, da ne bo izteklo vse v miru. In res! D'Ottone je prišel na veselični prostor in takoj pričel s svojimi ljubeznivostmi. Nekateri fantje so imeli v gumbicah nageljne. Na njegov ukaz so jih morali raztrgati, ker se niso hoteli spuščati v prepire. To mu pa še ni zadostovalo. Mimo je privozil neki Braidotto iz Moše. D'Ottone je začel trditi, da je zadel z vozom ob neko žensko in ga je udaril s palico po glavi. Pred tem človekom niso tedaj v nevarnosti že samo Slovenci, temveč tudi mirni in pošteni Furlani. Skrajni čas je, da ga oblastva ukrote in spravijo na varno. Vsa Brda si žele reda in miru!

Pečine.

Naša prireditelj 19. t. m. je nad vse pričakovanje dobro uspela. Do zadnje ure nismo vedeli, ali dobimo dovoljenje ali ne, vendar slednjič smo ga dobili. Medtem pa so že začeli prihajati naši gostje od vseh

strani. Videli smo zastopnike iz 20. tih vasi naše okolice. Naravnost presenetilo nas je, ko smo opazili vdeležence po 4 ure in še več oddaljene. — Hvala jim za obisk! — Prireditelj sama je dobro izpadla. Kritiko prepuščamo sicer drugim, a na splošno lahko trdimo, da se vdeleženci niso dolgočasili. Naš domači pev. zbor pod vodstvom g. okrožnega pevovodje in sklad. Iv. Laharnarja iz Gore je imel več pev. točk, več pesmi pa je po našem sporedu pel bratski pev. zbor »Prosv. društva« na Slap-u. Veseloigra »Na ogledih« je vzbudila med vdeleženci obilo smeha. Veselo razpoloženje našega slavja pa se je še povečalo, ko nam je med odmorom in pri večerji igral tamburaški zbor »Prosv. društva« iz Podmelca. Po prireditvi so se nekateri vračali domov, ostali pa smo si s prepevanjem in godbo delali kratek čas. Se razume, da smo si s šaljivo pošto tudi kakšno šaljivo povedali. Tako je minil večer v najboljšem razpoloženju, brez plesa, ki ni na mestu ob takih prilikah. Vsa čast vam fantje, da ste omejili ples, ki bi bil gotovo nam le škodoval. Končno izrekamo na tem mestu prisrčno zahvalo vsem vdeležencem za obisk, pevskemu zboru iz Slap-a za sodelovanje, istotako tamburaškemu zboru iz Podmelca. V prvi vrsti pa gre iskrena zahvala g. Laharnarju za podučevanje petja ter sploh vsem, ki so pripomogli na en ali drug način, da je naša prireditelj tako dobro uspela.

Col.

Opraviti moram neprijetno dolžnost. Opozoriti moram širšo javnost na žalostne razmere, katere vladajo med našo mladino. Med tednom težko prisluzeni denar gre v nedeljo za nepremišljeno zabavo; največ se ga potroši za alkohol. Vsled tega se sliši po noči kričanje in razgrajanje, ki tudi mirnim ljudem ne dopušča spanja. Zlasti pa moramo obsojati, da se to ne dogaja samo med mladino, temveč tudi med odraslimi. Pripeti se celo, da morajo večkrat orožniki delati mir, ter bolj bojevitim preskrbeti brezplačno prenočišče na orožniški postaji. Da bi se odpomglo temu zlu, je potrebna obnovitev nekdanj uspešno delujočega kat. izobraževalnega društva. Želimo, da bi se opustile zgoraj omenjene slabe navade ter se vsi oprijeli prosvetnega dela. Če ne bo druge koristi, bo vsaj vašemu zdravju in vašim žepom v dobro. Ako pogledamo okoli po deželi, vidimo skoraj v vsaki vasi prosvetne organizacije. Samo pri nas še vedno spimo. Zato pa zdramite in oprimite se poti pametnega življenja in izobrazbe. Le potem bomo lahko upali, da boste postali kdaj iz mladencev resni možje.

Iz Vel. Dola na Krasa.

Trgatev smo končali 15. t. m. Niti najstarejši ljudje ne pominjajo tako bogate letine. Kolikor glede količine, kakor glede kakovosti je bila trgatje nad vse pričakovane. Znano je že splošno, da se prideluje tu teran prve vrste, le žal, da smo nekoliko v strani, pa vendar naši ljudje radi sami odpeljejo vino bodisi v Trst ali v Gorico. Cena bo sedaj od 2—3 lire, pozneje bo dražje. Ker je tukajšnji teran milega, prijetnega okusa, se prilega okusu po zimi kakor po leti. Letos pa ima posebno prijeten duh in okus.

Gospodarstvo.

Vinske napake.

Plesnivo vino. — Malomarnost igra v tem oziru posebno vlogo. Ta duh in okus dobi vino vsled površne trgatve ali vsled slabo shranjene posode. Močno plesniva, že smrdljiva vina je težko popolnoma popraviti. Najboljše sredstvo imamo v eponitu. Navadno zadošča 30—50 gr na hl, a vzame se tudi 60—100 gr. Druga sredstva so stolčeno lipovo oglje, fino olje (1 lit. na hl) ter deloma tudi mleko, prekipenje na svežih tropinah in čiščenje z želatino, ki se lahko obenem z uporabo eponita vrši. Tako popravljeno vino naj se takoj preto-

Zahvala.

Podpisani se prisrčno zahvaljujem vsem znancem, prijateljem in sorodnikom za vse izraze sožalja, ki ste mi ga izkazali ob priliki smrti moje nepozabne mame

Terezije vd. Oblak,

in prav posebno vsem, ki ste od blizu in daleč prišli, da jo spremite na zadnji poti: čc. sobratom, ki ste prihitei v tako obilnem številu, domačemu starestinstvu, čisl. učiteljstvu in šolski mladini, vsem darovalcem cvetja in vencev, domačim pevcom in še zlasti g. organistu in pevskemu zboru iz Komna ter vsem, vsem, ki ste ta dan pokazali, da ste tudi vi spoznali v moji nepozabni, na zunaj tako skromni mami njen bistri um in njeno zlato srce. Vsemogočni naj vam vsem obilo poplača te dokaze ljubezni; spomnite se nanjo v svojih molitvah!

Gorjansko, dne 22. oktobra 1924.

Karol Oblak, kurat.

či v zdrav zažveplan sod. Še ne popravljen plesnivo vino naj se nikar ne meša med dobro vino.

Rjavenje vina je navadno posledica površne trgatve in izvira od gnilega grozdja. Je pa lahko vzrok tudi predolgo kipenje na tropinah, premočno gnojenje trt s svežim gnojem in preobilnost beljakovin ter nepravčasno in nepravilno pretakanje. Ko pride tako vino z zrakom v dotiko, se zgosti, spremeni barvo, porjavi in dobi zopern okus po gnilem. Z dodatkom 3—5 gr bisulfitu pred pretočenjem, odnosno s pretočenjem v zažveplan sod in naknadnim čiščenjem ali filtriranjem se tako vino popolnoma popravi.

Duh po žveplu odnosno žveplenem vodik (duh kot po gnilih jajcih) dobljo vina po pozno žveplenem grozdju, po močnem žveplanju mošta ali vsled razkrajanja droži. Z zračenjem, to je s pretakanjem takega vina osobito z bakrenimi posodami, se ta neprijeten duh in okus popolnoma odstrani.

Duh po zemlji dobijo vina napravljena iz blatnega grozdja: duh po zraku pa, če se hrani vino dolgo časa v nepolnih sodih. S pretakanjem in žveplanjem se oboje odpravi.

Počrnenje vina. — Vino počrni, če pride trpkost, nekislo vino z železom v dotiko. (Na pr. železno orodje in železna posoda, železne verige, železni vijaki na vratcih itd.). S pretakanjem, žveplanjem in čiščenjem, zlasti z želatino, se taka vina primerno popravijo. Če se ne dajo popraviti, se prekuhajo v žganje.

Pripomba: Vsem tem bolezenskim neprilikom je kriva površnost in zanikrnost, pa tudi nevednost. Žveplo in ekonit nudita najboljšo podporo, zato naj teh dveh sredstev v nobeni kleti ne primanjkuje.

Naznanilo.

Agencija paroplovne družbe Lloyd Sabaudu v Gorici naznanja: Ker brezvestni agentje na škodo naše družbe razširjajo krive govorice, naznanjamo, da so parobrodni naše družbe najbolj hitri in da tudi tretji razred na njih ima obširne in higienske spalnice in kabine; to podpričujejo izjave tisočerih potnikov. Spalnice nudijo prostor, ki je zelo obsežen, postelje so udobne in vse opremljene z novimi posebnimi blazinami, odejami in platnenimi rjuhami. Za potnike III. razreda so tudi pripravljene velike obednice, obširni hodniki za sprehajanje itd. in ves čas vožnje se jim nudi izvrstna in obilna hrana ter se jim proži vsa pomoč in uslužnost, ki jo potrebujejo. Parniki odhajajo redno v Severno in Južno Ameriko ter v Avstralijo po voznom redu, ki ga priobčujemo v tem listu. Druga pojasnila daja brezplačno agentura v Gorici, Via Contavalle 4.

MLIN NA VODNO silo iz Soče odda v najem ali proda Jožef Valentinčič, Globno (baraka 3) Ložice-Plave.

NA PRODAJ je hiša št. 89 v Idriji; ima osem stanovanj, zraven hlev, v sredini mesta, pripravna za vsako obrt ozir. trgovino. Več se izve pri Ivanu Podobniku istotam.

Valuta.

Dne 25. oktobra si dobil:

za 100 franc. frankov	120.— do 120.50 Lir
za 100 belg. frankov	110.— do 112.— Lir
za 100 švic. frankov	443.— do 446.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	68.75 do 69.25 Lir
za 100 dinarjev	33.10 do 33.40 Lir
za 1 šterling	103.75 do 103.95 Lir
za 1 dolar	23.05 do 23.15 Lir
za 1 zlato marko	5.45 do 5.55 Lir
za 100 avst. kron	0.0320 do 0.0330 Lir

Beneške obligacije.

Dne 25. oktobra: Srednji kurs L. 82.49, v Trstu —; v Milanu 82.40, v Rimu 82.50 L.

Stavbeno društvo v Grgarju

r. z. z o. z.

sklicuje na dan 9. novembra 1924., ob 15. uri, redni občni zbor v prostorih gosp. Andreja Meljavica s sledečim dnevnim redom:

1. Prečitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Predložitev in odobritev bilance za leto 1923.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi se ob določeni uri ne zbralo zadostno število članov, se bo vršil občni zbor pol ure kasneje ob vsakem številu navzočih članov.

Odbor.

KRASNO POSESTVO: od 20 oralov 3 orali vinograde, 2 hiši z gospodarskimi poslopji in živim in mrtvim inventarjem, 40 minut od kopališča Rimske toplice se poceni proda. Informacije: Kontrolor drž. žel. Leopold Pečar, Zagreb. Direkcija drž. železnice.

Zelo lepo posestvo

v Črešnjevcih pri Gornji Radgoni blizu avstrijske meje, nedaleč od glavne ceste s prekrasnim razgledom obstoječe iz: gosposke vile, hiše za posle, stiskalnice, vinske kleti, žganjekuhe, ledenice, hlevov za konje, krave in svinje, šrambe za poljske pridelke, viničarije, vsepovsod vodovod, 28 oralov zemlje; njive, vinogradi, travniki, gozd, je z 2 konjema, 12 govedi in 18 prešiči vsled okolnosti na prodaj po jako zmerni ceni. Pojasnila daje kopališče SLATINA RADENCI pri Ljutomeru.

Lloyd Sabaudu.

V kratkem odidejo iz Genove:

v Severno Ameriko

»Conte Verde« 18. 11. 1924.

Vožnja iz Genove do New Jorka traja 9 dni;

v Južno Ameriko

»Conte Rosso« 6. 11. 1924.

Vožnja iz Genove do Buones-Ayres traja 13¹/₂ dni.

»Tomaso di Savoia« 15./11 1924.

»Regina d'Italia« 10/12 1924.

Vožnja iz Genove do Buones Ayres traja 19 dni;

v Avstralijo

»Re d'Italia« 15. 11. 1924.

Za pojasnila in vpis obrnite se na agencijo F. Rosich, Gorica, ulica Contavalle 4.

Poslano.*)

Podpisana tvrdka naznanja svojim odjemalcem, da gg. bratje Pavletič Leopold in Pavletič Jožef pok. Jožefa iz Gorice, kakor tudi g. Taverna Jožef iz Krmna so nehali s 14. oktobrom 1924. biti njihovi zastopniki in depozitarji in radi tega podpisana tvrdka ne prevzame nobene odgovornosti za obveznosti, ki bi jih imenovani na račun podpisane tvrdke prevzeli.

Tvrdka

Fratelli Menazzi

Pastificio Friulano v Vidmu.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko kolikor mu zakon veleva.

Tovarniška zaloga nemških slamoreznic, 10 in 12 col, z verigo in brez verige. Maks Križe - Postojna trgovina z železom.

Zdravnik

dr. RADO SFILIGOJ

se je preselil

na Travnik št. 5, 1.

(nasproti lekarne).

Urar M. Šuligoj

naznanja, da je preselil svojo obrt na Korenj št. 3 v hišo Drašček. V zalogi ima raznovrstne ure. Priporoča se slav. občinstvu za nadaljnji obisk.

ABADIE?

Evo vam

Abadie!

Najizvrstnejši cigaretni papir

ODDA SE V NAJEM prodajalna z vso opremo v Gor. Vrtojbi. Natančnejše informacije daje C. Lasič, Gor. Vrtojba 66.

Naš zobozdravnik

doktor Lojz Kraigher

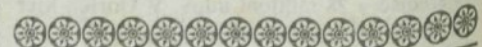
specialist za bolezni v ustih in na zobeh, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v GORICI - na Travniku 20

Izšel je priljubljeni žepni koledar

Vedež za leto 1925

Samo pri tvrdki

Anton Trpin & Comp.

zaloga manufakturnega blaga v Gorici - Via Rastello št. 10

kupite po nizkih cenah.

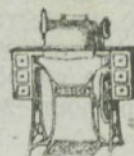
Vsaki dan novi dohodi!!

Bogata izbira perila in drugega blaga za neveste Cene konkurenčne.

Prva slovenska tvrdka

JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne »MUNDLOS«, dvokoles znamke orig. »KOLUMBIA«, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju. Lastna mehanična delavnica in popravilnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna. Blago solidno! Cene zmerne!

Prodajalne „Čevljarske zadruga“ v Mirnu Gorica, Corso Verdi 32 - Trst, Via dei Rettori 1 ter komisijske zaloge po celi Julijski Benečiji so založene z „Adria-Sandali“ letošnjega izboljšanega izdelka